

Statistikdokumentation for Forbrugerforventninger 2015

1 Indledning

Undersøgelsen belyser befolkningens syn på de økonomiske konjunkturer på et givet tidspunkt - både hvad angår dem selv og for landet som helhed. Hovedresultaterne samordnes i den såkaldte forbrugertillidsindikator FTI. Undersøgelserne er gennemført i Danmark siden 1974. Fra 1996 indsamles data hver måned.

2 Indhold

Hver måned offentliggøres netttotal for en række forbrugertillidsindikatorer, der handler om familiens økonomiske situation, hvad de synes om prisernes udvikling, planer for større investeringer og planer for opsparing.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Hver måned offentliggøres netttotal for følgende forbrugertillidsindikatorer:

- Hvordan er familiens økonomiske situation i dag, sammenlignet med for et år siden?
- Hvordan tror du familiens økonomiske situation vil være om et år, sammenlignet med i dag?
- Hvordan synes du, den økonomiske situation for Danmark er i dag sammenlignet med for et år siden?
- Hvordan tror du, at den økonomiske situation for Danmark vil være om et år, sammenlignet med i dag?
- Set i lyset af den økonomiske situation. Mener du, at det for øjeblikket er fordelagtigt at anskaffe større forbrugsgoder som fjernsyn, vaskemaskiner eller lignende, eller er det bedre at vente?
- Hvordan synes du, priserne er i dag, sammenlignet med for et år siden?
- Sammenlignet med den nuværende situation hvordan tror du priserne vil udvikle sig i løbet af de kommende 12 måneder?
- Hvordan tror du, arbejdsløsheden vil være om et år sammenlignet med i dag?
- Hvor meget vil familien i de kommende 12 måneder bruge til større forbrugsgoder, sammenlignet med de sidste 12 måneder?
- Anser du det for fornuftigt at spare op i den nuværende økonomiske situation?
- Regner du med i de kommende 12 måneder at kunne spare op? (Vi ser bort fra opsparing i form af afdrag på prioritetslån og andre lån)
- Hvordan er familiens økonomiske situation for øjeblikket, med andre ord: bruger du/I mere end du/I tjener, slår pengene lige til eller kan du/I lægge noget til side?

Svarmuligheder og vægte:

- Hvordan er familiens økonomiske situation i dag, sammenlignet med for et år siden? Meget bedre 100, Lidt bedre 50, Uændret 0, Lidt dårligere -50, Meget dårligere -100
- Hvordan tror du familiens økonomiske situation vil være om et år, sammenlignet med i dag? Meget bedre 100, Lidt bedre 50, Uændret 0, Lidt dårligere -50, Meget dårligere -100
- Hvordan synes du, den økonomiske situation for Danmark er i dag sammenlignet med for et år siden? Meget bedre 100, Lidt bedre 50, Uændret 0, Lidt dårligere -50, Meget dårligere -100
- Hvordan tror du, at den økonomiske situation for Danmark vil være om et år, sammenlignet med i dag? Meget bedre 100, Lidt bedre 50, Uændret 0, Lidt dårligere -50, Meget dårligere -

100

- Set i lyset af den økonomiske situation, mener du, at det for øjeblikket er fordelagtigt at anskaffe større forbrugsgoder som fjernsyn, vaskemaskine eller lignende, eller er det bedre at vente? Fordelagtigt at købe nu 100, Hverken fordelagtigt eller ufordelagtigt at købe nu 0, Ufordelagtigt at købe nu, bedre at vente -100
- Hvordan synes du, priserne er i dag, sammenlignet med for et år siden? Meget højere 100, Noget højere 50, Lidt højere 0, Uændrede -50, Lidt lavere -100
- Sammenlignet med den nuværende situation hvordan tror du priserne vil udvikle sig i løbet af de kommende 12 måneder? Priserne vil stige hurtigere end nu 100, Priserne vil stige i samme tempo som nu 50, Priserne vil stige langsommere end nu 0, Priserne forbliver uændret -50, Priserne vil faldet lidt -100
- Hvordan tror du, arbejdsløsheden vil være om et år sammenlignet med i dag? Meget højere 100, Lidt højere 50, Uændret 0, Lidt lavere -50, Meget lavere -100
- Hvor meget vil familien i de kommende 12 måneder bruge til større forbrugsgoder, sammenlignet med de sidste 12 måneder? Meget mere 100, Lidt mere 50, Omtrent det samme 0, Lidt mindre -50, Meget mindre -100
- Anser du det for fornuftigt at spare op i den nuværende økonomiske situation? Ja, bestemt 100, Ja, måske 50, Nej, sandsynligvis ikke -50, Nej, bestemt ikke -100
- Regner du med i de kommende 12 måneder at kunne spare noget op? Der skal ses bort fra opsparing i form af afdrag på prioritetslån og andre lån. Ja, bestemt 100, Ja, måske 50, Nej, sandsynligvis ikke -50, Nej, bestemt ikke -100
- Hvordan er familiens økonomiske situation for øjeblikket, med andre ord: Kan du/I lægge noget til side, slår pengene lige til eller bruger du/I mere end du/I tjener? Er i stand til at lægge meget til side 100, Er i stand til at lægge lidt til side 50, Pengene slår lige til 0, Må tære på reserverne (opsparing/formue) -50, Er nødt til at stifte gæld for at klare de løbende udgifter -100

Nettotal: Svarene vejes sammen til et Nettotal.

Forbrugertillidsindikatoren: Forbrugertillidsindikatoren beregnes som et simpelt gennemsnit af nettotalle for spørgsmål 1-5.

Decimaler: Frem til december 2004 er nettotallet for de forskellige dele af forbrugerforventningsundersøgelsen blevet beregnet og offentliggjort som heltal. Men efter ønske fra EU-kommissionen beregnes og leveres nettotalle i forbrugerforventningsundersøgelsen og forbrugertillidsindikatoren fra og med januar 2005 med én decimal.

Sæsonkorrektion: Efter en undersøgelse af forbrugertillidsindikatorens egnethed i forhold til sæsonkorrektion er det besluttet ikke at sæsonkorrigerer serien. Serien har været forsøgt sæsonkorrigeret dels som selvstændig serie (direkte sæsonkorrektion) dels ved sammenvejning af de 5 sæsonkorrigerede komponentserier (indirekte sæsonkorrektion). I begge tilfælde har der vist sig problemer med at identificere et sæsonmønster i serierne.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Respondenterne er kategoriseret efter fem kriterier: indkomst, beskæftigelse, uddannelse, alder og køn.

2.3 Sektordækning

Forbrugerens sektor.

2.4 Begreber og definitioner

Forbrugertillidsindikator: Forbrugernes syn på de økonomiske konjunkturer på et givet tidspunkt - både hvad angår den generelle økonomiske situation i Danmark og den finansielle situation for familien.

Nettotal: Et aritmetisk gennemsnit af positive og negative svar, som vejes sammen i et nettotal.

2.5 Enheder

Nettotal.

2.6 Population

Befolkning i alderen 16-74 år.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker periode fra 1974 fremover.

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Oplysningerne indsamles via de såkaldte omnibusundersøgelser. Svarene vejes sammen til et Nettotal ved anvendelse af de vægte, der er angivet i 2.1 Indholdsbeskrivelse. Nettotal er et aritmetisk gennemsnit af positive og negative svar fra 2.1 Indholdsbeskrivelse.

2.11 Referencetid

Referencetiden er undersøgelsesmåneden, hvor dataindsamlingen foregår inden for månedens første to uger.

2.12 Hyppighed

Månedlig.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Lov om Danmarks Statistik.

2.14 Indberetningsbyrde

En stikprøve på ca. 1.500 personer interviews telefonisk i hver måned. Af disse opnås interview med ca. 67 pct.

2.15 Øvrige oplysninger

[Danmarks Statistik](#)

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmark Statistik.

3 Statistisk behandling

Disse undersøgelser er stikprøveundersøgelser, hvor et repræsentativt udsnit af personer i alderen 16-74 år spørges om bl. a. forbrugerforventningerne. Resultaterne korrigeres for skævheder i udvalg og bortfald og opregnes, således at tallene direkte kan henføres til bestanden af voksne personer og familier i Danmark. Data er valideret ved anvendelsen af logiske valideringsregler. Et sæsonbestemt mønster er ikke identificeret i serien og der er derfor ikke foretaget nogen sæsonkorrektion.

Oplysningerne til forbrugerforventninger er indsamlet via de såkaldte omnibusundersøgelser. På nuværende tidspunkt består en omnibusundersøgelse af en stikprøve på ca. 1.500 personer, udvalgt af populationen bestående af alle personer bosiddende i Danmark i alderen 16-74 år.

Da der ikke opnås interview med en del af disse 1.500 personer, tildeles hvert gennemført interview en personvægt, der dels korrigerer for skævt bortfald og dels sikrer, at hvis man summerer over alle gennemførte interviews, ender man med et antal personer i tabeller og analyser, der svarer til antal personer i alderen 16-74 år. Spørgsmål, der stilles til personer opregnes med denne vægt, ligesom vægtede tal bruges ved procentberegninger.

En række variable vedrører imidlertid ikke den enkelte person, men den familie vedkommende tilhører. I disse tilfælde tildeles hver respondent, der svarer, en familievægt, der korrigerer for, at familier med forskelligt antal personer på 16 år og derover indgår i stikprøven med varierende sandsynlighed. En familie defineres som én eller flere personer i alderen 16-74 år, der bor i samme bolig og er i familie med hinanden (herunder også samlevende par) samt disses børn, idet der dog kun kan være ét ægtepar eller samlevende par i familien. Summerer man familievægtene for alle gennemførte interviews, ender man med antallet af familier i Danmark, hvori der indgår personer i alderen 16-74 år.

3.1 Kilder

Data indsamles via Danmarks Statistiks omnibusundersøgelser. Disse undersøgelser er stikprøveundersøgelser, hvor et repræsentativt udsnit af personer i alderen 16-74 år spørges om bl. a. forbrugerforventningerne. Resultaterne korrigeres for skævheder i udvalg og bortfald og opregnes, således at tallene direkte kan henføres til bestanden af voksne personer og familier i Danmark.

3.2 Indsamlingshyppighed

Månedlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Omnibus undersøgelsen, som foretages af Danmarks Statistiks Interview afdeling.

3.4 Datavalidering

Konsistensen af svarene fra hver enkelt respondent, sammenligning af resultaterne med resultaterne fra den foregående måned, samt sammenligning af bortfaldet. Der er også indbygget formler i Excel til at kontrollere, om resultaterne er i overensstemmelse med outputtet fra SAS-program.

3.5 Databehandling

Da der ikke opnås interview med en del af de 1.500 personer, tildeles hvert gennemført interview en personvægt, der dels korrigerer for skævt bortfald og dels sikrer, at hvis man summerer over alle gennemførte interviews, ender man med et antal personer i tabeller og analyser, der svarer til antal personer i alderen 16-74 år. Spørgsmål, der stilles til personer opregnes med denne vægt, ligesom vægtede tal bruges ved beregninger.

En række variable vedrører imidlertid ikke den enkelte person, men den familie vedkommende tilhører. I disse tilfælde tildeles hver respondent, der svarer, en familievægt, der korrigerer for, at familier med forskelligt antal personer på 16 år og derover indgår i stikprøven med varierende sandsynlighed. En familie defineres som én eller flere personer i alderen 16-74 år, der bor i samme bolig og er i familie med hinanden (herunder også samlevende par) samt disses børn, idet der dog kun kan være ét ægtepar eller samlevende par i familien. Summerer man familievægtene for alle gennemførte interviews, ender man med antallet af familier i Danmark, hvori der indgår personer i alderen 16-74 år.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

En central bruger er EU's generaldirektorat for økonomi og finanser (ECFIN), som modtager detaljerede tabeller for alle spørgsmål, og som bl. a. offentliggør sæsonudjævnede forbrugertillidsindikatorer for alle medlemslandene. Tallene nyder gennemgående også stor interesse i dagspressen.

4.1 Brugerbehov

En central bruger er EU's generaldirektorat for økonomi og finanser (ECFIN), som modtager detaljerede tabeller for alle spørgsmål, og som bl. a. offentliggør forbrugertillidsindikatorer for alle medlemslandene. Tallene nyder gennemgående også stor interesse i dagspressen. Fra januar 2005 leverer Danmarks Statistik netttotal og indikatorer til EU (ECFIN). Fra samme tidspunkt offentliggør Danmarks Statistik også tallene i *Statistikbanken* og *NYT fra Danmarks Statistik*

4.2 Brugertilfredshed

Stor antal af presseomtaler.

4.3 Fuldstændighed af data

Data, der offentliggøres opfylder fuldstændigt krav fra EU guidelines.

5 Præcision og pålidelighed

Forbrugerforventningsundersøgelsen er en stikprøveundersøgelse, og derfor behæftet med en vis usikkerhed. Denne afhænger af både stikprøvens størrelse og antallet af gennemførte interviews, der varierer fra undersøgelse til undersøgelse. Ved en stikprøve på 1.500 personer og en svarprocent omkring 65, hvad der har været normalt de senere år, skønnes stikprøveusikkerheden i 95 pct. af tilfældene at ligge indenfor +/- 3 procentpoint. En ændring i en indikator skal være større end 5 procentpoint for at være signifikant.

5.1 Samlet præcision

Samlet præcision afhænger af både stikprøvens størrelse og antallet af gennemførte interviews, der varierer fra undersøgelse til undersøgelse. Ved en stikprøve på 1.500 personer og en svarprocent omkring 65 pct., hvad der har været normalt de senere år, skønnes stikprøveusikkerheden i 95 procent af tilfældene at ligge indenfor +/- 3 procentpoint. En ændring i en indikator skal være større end 5 procentpoint for at være signifikant.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Stikprøveusikkerheden afhænger af både stikprøvens størrelse og antallet af gennemførte interviews, der varierer fra undersøgelse til undersøgelse. Ved en stikprøve på ca. 1.500 personer og en svarprocent omkring 65 pct., hvad der har været normalt de senere år, skønnes stikprøveusikkerheden i 95 pct. af tilfældene at ligge indenfor +/- 3 procentpoint. En ændring i en indikator skal være større end 5 procentpoint for at være signifikant.

5.3 Anden usikkerhed

Disse undersøgelser er stikprøveundersøgelser, hvor et repræsentativt udsnit af personer i alderen 16-74 år spørges om bl. a. forbrugerforventningerne. Resultaterne korrigeres for skævheder i udvalg og bortfald og opregnes, således at tallene direkte kan henføres til bestanden af voksne personer og familier i Danmark. Målefejl kan ske i forbindelse med at interviewerede personer kan misforstår hvor skal de placere fx.-deres uddannelse i de tilbudte rammer. Målefejl er dog mindre og har ingen betydning for resultat. Bortfald vil blive rettet ved hjælp af regressionsmetode. Vægtene er knyttet til hver respondent, således populationstotaler kan genskabes / opregnes ud fra stikprøven.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, besluttet og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Da der ikke opnås interview med en del af disse 1.500 personer, tildeles hvert gennemført interview en personvægt, der dels korrigerer for skævt bortfald og dels sikrer, at hvis man summerer over alle gennemførte interviews, ender man med et antal personer i tabeller og analyser, der svarer til antal personer i alderen 16-74 år. Spørgsmål, der stilles til personer opregnes med denne vægt, ligesom vægtede tal bruges ved procentberegninger.

En række variable vedrører imidlertid ikke den enkelte person, men den familie vedkommende tilhører. I disse tilfælde tildeles hver respondent, der svarer, en familievægt, der korrigerer for, at familier med forskelligt antal personer på 16 år og derover indgår i stikprøven med varierende sandsynlighed. En familie defineres som én eller flere personer i alderen 16-74 år, der bor i samme bolig og er i familie med hinanden (herunder også samlevende par) samt disses børn, idet der dog kun kan være ét ægtepar eller samlevende par i familien. Summerer man familievægtene for alle gennemførte interviews, ender man med antallet af familier i Danmark, hvori der indgår personer i alderen 16-74 år. Antallet af familier er således et estimat for stikprøven.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Ikke relevant for denne statistik.

6 Aktualitet og punktlighed

Tiden fra udløbet af referenceperioden til publicering og det typiske forhold mellem planlagt og faktisk udgivelse omfatter ingen forsinkelse.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Forbrugerforventningerne for en given måned offentliggøres månedsvis og ca. 2-3 dage efter afslutning af dataindsamlingen. Der udgives kun endelige tal.

6.2 Publikationspunktighed

Referencetiden er undersøgelsesmåneden, hvor dataindsamlingen foregår. Indsamling af data finder sted inden for månedens første to uger. Forbrugerforventningerne for en given måned offentliggøres månedsvist og ca. 2-3 dage efter afslutning af dataindsamlingen. Annoncerede udgivelsestidspunkt, samt afleveringsfrister til Eurostat overholdes 100 pct.

7 Sammenlignelighed

Hvad angår netttotal og forbrugertillidsindikatoren, så findes disse tilbage til oktober 1974 i Statistikbanken. På grund af mindre ændringer i beregningsmetoden er en umiddelbar sammenligning kun mulig fra 2007 og fremefter. De af spørgsmålene, som er stillet i alle omnibusundersøgelserne siden 1974, kan umiddelbart sammenlignes.

7.1 International sammenlignelighed

De samme spørgsmål stilles i Europa Kommissionens 'Consumer confidence survey'. EU-kommissionen offentliggør tilsvarende tal for alle EU-landene (inkl. Danmark) i dens database. Den europæiske 'Consumer confidence indicator,' beregnes dog som et simpelt aritmetisk gennemsnit af nettotallene for spørgsmål 2,4,8 og 11 og i modsætning til tallene, der offentliggøres af Danmarks Statistik, offentliggør Europa-Kommissionen både sæsonkorrigerede og ikke sæsonkorrigerede tal. Derfor er den europæiske 'Consumer confidence indicator,' og den danske forbrugertillidsindikator ikke direkte sammenlignelige.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Spørgsmålene, som er vist i afsnit 1.1 er stillet i alle omnibusundersøgelserne siden 1974, og nye tal kan umiddelbart sammenlignes med tidligere offentliggjorte statistikker. Hvad angår netttotal og forbrugertillidsindikatoren, så findes disse tilbage til oktober 1974 i Statistikbanken. På grund af mindre ændringer i beregningsmetoden er en umiddelbar sammenligning kun mulig fra 2007 og fremefter.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

De stillede spørgsmål er så specifikke, at der ikke findes andre tal i Danmarks Statistik til sammenligning, men de samme spørgsmål stilles i Europa-Kommissionens 'Consumer confidence survey'. EU-kommissionen offentliggør tilsvarende tal for EU-landene (inkl. Danmark) i dens database. Den europæiske 'Consumer confidence indicator,' beregnes dog som et simpelt aritmetisk gennemsnit af nettotallene for spørgsmål 2,4,8 og 11 og i modsætning til tallene, der offentliggøres af Danmarks Statistik, offentliggør Europa-Kommissionen både sæsonkorrigerede og ikke sæsonkorrigerede tal. Derfor er den europæiske 'Consumer confidence indicator,-' og den danske forbrugertillidsindikator ikke direkte sammenlignelige.

7.4 Intern konsistens

Ikke relevant for denne statistik.

8 Tilgængelighed

Nyt fra Danmarks Statistik: [Danmarks Statistik](#) og Danmarks Statistikbank: [Danmarks Statistik](#).

Efter hver undersøgelse leveres et detaljerede datasæt, samt forbrugertillidsindikatoren og nettotallene til til Europa-kommissionen, der månedligt offentliggør både sæsonkorrigeret og ikke sæsonkorrigeret indikator og nettotal for medlemslande (inkl. Danmark) i dens database: [European Commission](#).

Der er mulighed for at købe mere detaljerede data eller endda få adgang til mikrodata gennem Danmarks Statistiks forskerordning.

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

[Danmarks Statistik](#)

8.5 Publikationer

[Danmarks Statistik](#)

8.6 Statistikbanken

[Danmarks Statistik](#)

8.7 Adgang til mikrodata

Europa-Kommissionen modtager Mikrodata, men er dog ikke umiddelbart tilgængeligt for tredjepart. Der er mulighed for at købe mere detaljerede data eller få adgang til mikrodata gennem Danmarks Statistiks forskerordning. Mikrodata underlægger anonymiseringsregler idet personlige oplysninger bliver anonymiseret.

8.8 Anden tilgængelighed

Efter hver undersøgelse leveres et detaljerede datasæt, samt forbrugertillidsindikatoren og nettotallene til Europa-kommissionen, der månedligt offentliggør både sæsonkorrigeret og ikke sæsonkorrigeret indikator og nettotal for medlemslandene (inkl. Danmark) i dens database: [European Commission](#)

8.9 Diskretioneringspolitik

[Danmarks Statistik](#)

8.10 Diskretionering og databehandling

Der henvises til: [Danmarks Statistik datafortrolighedspolitik](#).

8.11 Reference til metodedokumenter

Diverse programmer og papirer i Danmarks Statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Priser og Forbrug. Den statistikansvarlige er Zdravka Bosanac, tlf. 3917 3446, e-mail: zbo@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Priser og Forbrug, Økonomisk afdeling

9.3 Kontaktpersonens navn

Zdravka Bosanac

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

zbo@dst.dk

9.7 Telefonnummer

3917 3446

9.8 Faxnummer

39 17 39 99